

Bruxelles, 10 iunie 2022
(OR. en)

10126/22

RECH 371
TELECOM 267
COMPET 491
IND 227
MI 468
EDUC 245

REZULTATUL LUCRĂRILOR

Sursă: Secretariatul General al Consiliului

Data: 10 iunie 2022

Destinatar: Delegațiile

Nr. doc. ant.: 9515/22

Subiect: Evaluarea cercetării și punerea în aplicare a științei deschise
- Concluziile Consiliului (adoptate la 10 iunie 2022)

În anexă, se pun la dispoziția delegațiilor Concluziile Consiliului privind evaluarea cercetării și punerea în aplicare a științei deschise, adoptate de Consiliu în cadrul celei de a 3877-a reuniuni a sale, care a avut loc la 10 iunie 2022.

**CONCLUZIILE CONSILIULUI PRIVIND EVALUAREA CERCETĂRII ȘI PUNEREA ÎN
APLICARE A ȘTIINȚEI DESCHISE**

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

REAMINTIND

- concluziile sale din mai 2016 privind tranziția către un sistem al științei deschise¹, în care se recunoaște că știința deschisă are potențialul de a spori calitatea, impactul și beneficiile științei și de a accelera dezvoltarea cunoștințelor, făcându-le mai fiabile, mai eficiente și mai precise, mai ușor de înțeles de către societate și capabile să răspundă provocărilor societale și în care se formula încurajarea de a se dezvolta în continuare evaluarea calității științifice;
- concluziile sale din decembrie 2020² privind noul Spațiu european de cercetare, care au subliniat că știința deschisă are un rol esențial în stimularea impactului, a calității, a eficienței, a transparenței și a integrității C&I, care au încurajat Comisia, statele membre și părțile interesate să sprijine și să pună în aplicare practici ale științei deschise în sistemele lor de recompensare și de evaluare pentru cercetare, cercetători și instituții și care au recunoscut că bibliodiversitatea, multilingvismul și recunoașterea tuturor rezultatelor științifice sunt elemente relevante ale unei politici în cadrul SEC privind știința deschisă;
- concluziile sale din 28 mai 2021 intitulate „Aprofundarea Spațiului european de cercetare: asigurarea unor cariere și condiții de muncă atractive și durabile pentru cercetători și transformarea circulației creierelor în realitate”³, care au subliniat dificultățile practicilor actuale de recompensare și evaluare și au invitat statele membre, Comisia și organizațiile care desfășoară activități de cercetare și de finanțare să depună eforturi în vederea reformării acestora, subliniind necesitatea de a se merge în direcția unei evaluări mai calitative;

¹ Documentul 9526/16.

² Documentul 13567/20.

³ Documentul 9138/21.

- Recomandarea (UE) 2021/2122 a Consiliului din 26 noiembrie 2021 privind un pact pentru cercetare și inovare în Europa⁴, care recomandă statelor membre să aplice principiul urmăririi excelenței în sistemul de evaluare a cercetării și să recompenseze calitatea în mod corespunzător, și care stabilește ca domeniu prioritar de acțiune al SEC sprijinirea și recompensarea unei veritabile culturi a științei deschise în întreaga Uniune;
 - concluziile sale din 26 noiembrie 2021 privind viitoarea guvernanta a Spațiului european de cercetare (SEC)⁵, în special Agenda de politici privind SEC 2022-2024, care stabilesc un catalog de acțiuni SEC voluntare pentru a contribui la domeniile prioritare definite în Recomandarea Consiliului privind un pact pentru cercetare și inovare în Europa;
1. IA ACT de recomandări formulate în Recomandarea (UE) 2018/790 a Comisiei din 25 aprilie 2018 privind accesul la informațiile științifice și conservarea acestora⁶, de raportul final al grupului consultativ al Comisiei Europene privind Platforma politicii privind știința deschisă intitulat *Progress on Open Science: towards a shared research knowledge system*⁷, de documentul de orientare al Grupului operativ trilateral al CSEC intitulat *Research evaluation in a context of Open Science and gender equality*⁸, care formulează mai multe recomandări privind sistemele de evaluare a cercetării, de Recomandarea UNESCO privind știința deschisă, adoptată în noiembrie 2021, care recomandă o reformă a sistemului de evaluare a cercetării⁹, precum și de rezultatul consultării părților interesate, astfel cum este prezentat în raportul exploratoriu al Comisiei intitulat *Towards a reform of the research assessment system*¹⁰;

⁴ JO L 431, 2.12.2021, p. 1.

⁵ Documentul 14308/21.

⁶ JO L 134, 31.5.2018, p. 12.

⁷ [Progress on open science \(Progresele înregistrate în direcția științei deschise\) - Oficiul pentru Publicații al UE \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/research/open-science/en/progress-on-open-science)

⁸ Documentul 1201/21.

⁹ [UNESCO Recommendation on Open Science \(Recomandarea UNESCO privind știința deschisă\) – biblioteca digitală UNESCO](https://unesco.org/en/unesco-recommendation-on-open-science)

¹⁰ *Towards a reform of the research assessment system: scoping report* (Către o reformă a sistemului de evaluare a cercetării: raport exploratoriu) - <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/36ebb96c-50c5-11ec-91ac-01aa75ed71a1/language-en>

2. RECUNOAȘTE că, pentru a accelera punerea în aplicare și impactul politicilor și practicilor privind știința deschisă în întreaga Europă, trebuie luate măsuri pentru a se merge către o abordare reînnoită a evaluării cercetării, care să includă sisteme de stimulente și recompense, pentru a se concepe o abordare europeană aflată în conformitate cu pactul pentru cercetare și inovare în Europa, precum și pentru a se consolida capacitățile de publicare științifică și de comunicare științifică a tuturor rezultatelor cercetării și pentru a se încuraja, după caz, utilizarea multilingvismului în scopul unei comunicări cu acoperire mai largă a rezultatelor cercetării europene;

I. Reforma sistemelor de evaluare a cercetării în Europa

3. CONVINE că sistemele de evaluare a cercetării ar trebui să se axeze pe calitate și impact și REAMINTEȘTE că, în prezent, sistemele actuale de evaluare a cercetării sunt prea concentrate pe utilizarea unor indicatori cantitativi axați pe reviste de specialitate și pe publicare, precum și pe evaluarea unei game restrânse de rezultate ale cercetării; CONSIDERĂ că o astfel de abordare poate conduce la un mod viciat de gândire în ceea ce privește calitatea cercetării, reproductibilitatea și integritatea; SUBLINIAZĂ că evaluarea cercetării ar trebui să includă și alte tipuri de rezultate și procese de cercetare și să promoveze schimbul de cunoștințe și colaborarea de timpuriu pentru a accelera punerea în aplicare a politicilor și practicilor privind știința deschisă;
4. SUBLINIAZĂ că, deși multe organizații care finanțează și desfășoară activități de cercetare, precum și autoritățile de evaluare a cercetării iau măsuri pentru a îmbunătăți modul în care evaluează cercetarea și cercetătorii, schimbările rămân lente, inegale și fragmentate în Europa și, prin urmare, REITEREAZĂ necesitatea de a se avansa, printr-un efort concertat, în direcția reformării diferitelor sisteme și practici de evaluare a cercetării pentru cercetare, cercetători, echipe de cercetare și instituții, în vederea îmbunătățirii calității, deschiderii, performanței și impactului acestora; în plus, SUBLINIAZĂ faptul că aplicarea principiilor științei deschise ar trebui recompensată cum se cuvine în carierele cercetătorilor;

5. SUBLINIAZĂ că o astfel de abordare comună trebuie concepută într-un mod incluziv și colectiv, deoarece sunt vizați numeroși actori de la diferite niveluri, și SUBLINIAZĂ că o inițiativă europeană poate facilita coordonarea modificărilor aduse sistemelor de evaluare a cercetării, ținând seama de particularitățile naționale și de caracteristicile diferitelor discipline de cercetare;
6. SUBLINIAZĂ că transformarea sistemelor de evaluare a cercetării ar trebui să includă evaluarea cercetătorilor în parte, a echipelor de cercetare, a organizațiilor de cercetare și a instituțiilor de învățământ superior, a infrastructurilor de cercetare, a rezultatelor și proiectelor de cercetare, precum și că este important să se evite contradicțiile între diferitele niveluri de evaluare;
7. AVÂND ÎN VEDERE faptul că principiul evaluării *inter pares*, care stă la baza procesului de evaluare a cercetării, joacă un rol important pentru o știință fiabilă și care să poarte marca excelenței, precum și că cercetătorii acționează ei înșiși în calitate de revizori și evaluatori în multe contexte; SUBLINIAZĂ că cercetătorii înșiși ar trebui să se afle în centrul acestei evoluții, deoarece este extrem de important ca aceștia să sprijine și să pună în aplicare principiile îmbunătățite de evaluare a cercetării și să beneficieze de o formare adecvată pentru această sarcină, pentru a se asigura adoptarea pe scară largă a schimbărilor de către comunitatea științifică; în acest sens, CONSIDERĂ că cercetătorii, indiferent de etapa în care se află în carieră, ar trebui să se implice activ în abordarea reînnoită a evaluării cercetării și în aplicarea principiilor și practicilor științei deschise;
8. SUGEREAZĂ că evoluția sistemelor de evaluare a cercetării în Europa ar trebui să fie ghidată de următoarele principii, respectându-se în același timp autonomia institutelor de cercetare și libertatea cercetării științifice, precum și diversitatea contextelor naționale și disciplinare și ținându-se seama de consecvența acestora cu inițiativele internaționale:
 - a. trecerea la o abordare mai echilibrată între evaluarea cantitativă și cea calitativă a cercetării, prin consolidarea indicatorilor calitativi de evaluare a cercetării și dezvoltând în același timp utilizarea responsabilă a indicatorilor cantitativi;

- b. recunoașterea tuturor formelor de rezultate și procese de cercetare și inovare, inclusiv, *inter alia*, seturile de date, programele informatice, codurile, metodologiile, protocoalele și brevetele, iar nu numai a publicațiilor; SUBLINIAZĂ că datele ar trebui să fie ușor de găsit, accesibile, interoperabile și reutilizabile, în conformitate cu principiile FAIR;
 - c. luarea în considerare a diferitelor parcursuri profesionale și a tuturor activităților de cercetare și inovare, inclusiv mentoratul, rolurile de conducere, antreprenoriatul, gestionarea datelor, predarea, valorificarea cunoștințelor, cooperarea dintre industrie și mediul academic, sprijinul pentru elaborarea de politici bazate pe elemente concrete, interacțiunea cu societatea, inclusiv știința cetățenească și implicarea publicului;
 - d. luarea în considerare a particularităților diferitelor discipline de cercetare, a întregii game, de la cercetarea fundamentală la cea aplicată, a etapelor specifice carierelor în domeniul cercetării și a misiunilor institutelor de cercetare;
 - e. asigurarea faptului că eticii și integrității li se acordă prioritate maximă și că acestea nu sunt subminate de stimulente cu efect invers;
 - f. asigurarea diversității, a egalității de gen și promovarea activă a femeilor în știință;
9. SALUTĂ inițiativa europeană care a lansat un dialog cu părțile interesate la nivel european pentru a trece în revistă opiniile existente cu privire la sistemele de evaluare a cercetării și care urmărește să faciliteze crearea unei coaliții largi de părți interesate care doresc să conceapă și să pună în aplicare schimbări, pe bază de voluntariat, prin intermediul unui acord de promovare a unor acțiuni concrete de reformare a sistemelor de evaluare a cercetării;
10. IA ACT DE „Apelul de la Paris privind evaluarea cercetării”, publicat cu ocazia Conferinței europene privind știința deschisă din februarie 2022¹¹, care invită toate părțile interesate să se implice în coaliție;

¹¹ [Paris Call \(Apelul de la Paris\) – OSEC 2022](#)

11. ÎNCURAJEAZĂ statele membre să promoveze reforma sistemului de evaluare a cercetării la nivel național și regional, în strânsă colaborare cu cercetătorii, respectând în același timp autonomia organizațiilor de cercetare, pe baza principiilor menționate mai sus;
12. INVITĂ statele membre să încurajeze organizațiile de finanțare a cercetării și autoritățile de evaluare, universitățile și alte instituții de învățământ superior relevante, organizațiile care desfășoară activități de cercetare și axate pe tehnologie, precum și instituțiile care îndeplinesc sarcini de evaluare, să se alăture inițiativei europene și să ofere orientări și sprijin adecvate la nivel național;
13. RECUNOAȘTE necesitatea de a se asigura un schimb de bune practici la nivel european și național pentru a pune în aplicare modificările sistemelor de evaluare a cercetării și INVITĂ Comisia, împreună cu statele membre, să efectueze o analiză a barierelor juridice și administrative de la nivelul UE, de la nivel național și transnațional din calea unui sistem reînnoit de evaluare a cercetării, să propună acțiuni pentru eliminarea barierelor identificate și să sprijine schimbul de practici și învățarea reciprocă la nivel european;
14. INVITĂ statele membre, Comisia și părțile interesate să promoveze independența, deschiderea, reproductibilitatea și transparența datelor și criteriilor necesare pentru evaluarea cercetării și pentru determinarea impactului cercetării; CONSIDERĂ că datele și bazele de date bibliografice utilizate pentru evaluarea cercetării ar trebui, în principiu, să fie accesibile în mod liber și că instrumentele și sistemele tehnice ar trebui să faciliteze transparența;
15. CONSIDERĂ că alianțele universităților europene și alte părți interesate relevante ar putea servi drept cadru de testare pentru transformarea sistemelor de evaluare a cercetării; LE ÎNCURAJEAZĂ să lanseze proiecte-pilot pentru a stabili proceduri de evaluare în conformitate cu principiile menționate mai sus, pe bază de voluntariat; INVITĂ Comisia și statele membre să promoveze condiții-cadru care să sprijine în acest scop părțile interesate relevante, inclusiv alianțele universităților europene;

16. SUBLINIAZĂ că transformarea sistemelor de evaluare a cercetării este o componentă-cheie a atractivității carierelor în domeniul cercetării și INVITĂ Comisia și statele membre să includă principii de evaluare a cercetării în dezvoltarea cadrului european pentru cariere în domeniul cercetării, în revizuirea Cartei europene a cercetătorilor și a Codului de conduită pentru recrutarea cercetătorilor, precum și în viitoarea instituire a Platformei SEC pentru talente;

II. Abordarea și capacitățile europene legate de publicarea științifică și comunicarea științifică

17. SUBLINIAZĂ că este în interesul cetățenilor europeni și al economiei europene să se asigure o piață transparentă și competitivă care să permită întreprinderilor private, inclusiv întreprinderilor mici și mijlocii (IMM-urilor), precum și organizațiilor finanțate din fonduri publice, cum ar fi universitățile, organizațiile de cercetare și societățile științifice, să contribuie la un sistem comun de cunoștințe în domeniul cercetării și să beneficieze de pe urma acestuia; INVITĂ Comisia să depună eforturi pentru îmbunătățirea unui cadru de reglementare care să permită accesul neîngrădit la rezultatele cercetării, la publicațiile și la datele finanțate din fonduri publice, precum și reutilizarea acestora în scopuri de cercetare, și să reducă la minimum sarcina administrativă asupra infrastructurilor și serviciilor de cercetare;
18. SUBLINIAZĂ că criza provocată de pandemia de COVID-19 a evidențiat beneficiile științei deschise și ale accesului liber imediat la publicațiile legate de cercetare, făcând posibile modalități mai rapide de verificare a calității acestora, precum și beneficiile extinderii în continuare a posibilităților de acces liber, care au fost esențiale pentru elaborarea unor răspunsuri rapide la criză, permițând accesul rapid la noi rezultate ale cercetării pentru combaterea bolii; RECUNOAȘTE că criza a evidențiat, de asemenea, beneficiile unui acces sporit la datele de cercetare la baza cărora se află principiile FAIR;

19. OBSERVĂ cu îngrijorare sarcina financiară care apasă asupra institutelor de cercetare și asupra bugetelor statelor membre ca urmare a creșterii volumului cheltuielilor pentru accesul la publicațiile științifice și pentru publicarea cu acces liber și IA ACT, în acest context, de strategiile care vizează limitarea cheltuielilor, cum ar fi acțiunile întreprinse în acest sens de Coaliția S sau de inițiativa OpenAPC și care urmăresc să asigure transparența, precum și condiții echitabile și egale în contractele cu editorii;
20. SUBLINIAZĂ că este esențial ca Uniunea și statele sale membre să stabilească o abordare comună în ceea ce privește principiile comune pentru publicarea științifică și comunicarea științifică, deoarece aceasta este o chestiune care ține de dezvoltarea și diseminarea cunoștințelor, de suveranitate și de utilizarea adecvată a fondurilor publice, precum și că Uniunea și statele membre trebuie să își dezvolte capacitățile de publicare științifică, în coordonare adecvată cu toate părțile interesate publice și private existente și viitoare din acest domeniu, acordând totodată atenție provocărilor specifice fiecărei discipline științifice, inclusiv științele umaniste și științele sociale;
21. SALUTĂ înființarea platformei de publicare cu acces liber „Open Research Europe”, creată de Comisie, a altor platforme și edituri universitare cu acces liber similare, înființate de finanțatori publici și privați ai cercetării din Uniunea Europeană și din afara acesteia, precum și a unor infrastructuri de cercetare specializate, cum ar fi OpenAIRE (Infrastructura cu acces liber pentru cercetare în Europa) și OPERAS (Comunicare științifică deschisă în Spațiul european de cercetare pentru științe sociale și umaniste); INVITĂ statele membre și organizațiile de finanțare a cercetării să ia în considerare posibilitatea de a adera la inițiativa „Open Research Europe” pentru a îmbunătăți calitatea și atractivitatea acesteia sau, dacă acest lucru nu este posibil, să ia în considerare înființarea propriilor platforme de publicare cu acces liber, dacă este necesar;

22. SUBLINIAZĂ că ar trebui încurajată diversitatea modelelor de afaceri pentru reviste de specialitate și platforme cu acces liber; CONSIDERĂ că autorii publicațiilor legate de cercetare sau institutele acestora ar trebui să păstreze suficiente drepturi de proprietate intelectuală pentru a asigura accesul liber, conducând la o diseminare, valorizare și reutilizare pe scară mai largă a rezultatelor și îmbunătățind echilibrul corect al modelelor de afaceri specifice activităților de publicare; SUBLINIAZĂ că, atunci când sunt aplicate, taxele de abonament, precum și taxele de publicare cu acces liber ar trebui să fie transparente și proporționale cu serviciile de publicare; CONSIDERĂ că publicarea oricărui rezultat al cercetării ar trebui să aibă la bază evaluarea calității sale și că ar trebui combătută orice posibilă abordare părtinitoare, care s-ar putea datora, printre altele, posibilităților bugetare la nivel de cercetător sau de organizație, și INVITĂ Comisia să depună eforturi în acest sens;
23. SOLICITĂ Comisiei să monitorizeze, împreună cu statele membre, dezvoltarea și diversitatea publicațiilor științifice în Europa, precum și practicile publicațiilor științifice și costurile aferente acestora, inclusiv transparența costurilor de facturare, trecând în revistă cele mai bune proceduri existente elaborate la nivel național, făcând schimb de experiență în acest sens și, ori de câte ori este posibil, făcând publice constatările la care se ajunge; în acest scop, ÎNCURAJEAZĂ statele membre sau, după caz, organizațiile de cercetare, în cooperare cu Comisia, să ia măsuri concrete împotriva proliferării unor acorduri contractuale insuficient de transparente în interacțiunile lor cu editorii;
24. CONSIDERĂ că unele practici ale științei deschise, cum ar fi evaluarea *inter pares* deschisă și publicarea timpurie a unor ediții preliminare, sunt foarte promițătoare dar dificile, și că ar trebui promovate în continuare într-un cadru coerent și bazate pe principii și practici riguroase în materie de integritate, deoarece permit diseminarea mai rapidă a rezultatelor cercetării și modalități mai rapide de verificare a calității acestora;
25. REMARCĂ, în acest sens, necesitatea de a spori reproductibilitatea rezultatelor cercetării, deoarece aceasta contribuie la o calitate mai bună, la procese de cercetare mai eficiente, la rezultate mai fiabile, la o transformare mai eficace în inovații și la o rentabilitate mai mare a investițiilor în cercetare, precum și la promovarea încrederii publicului în știință și în elaborarea de politici bazate pe elemente concrete;

26. IA ACT de recomandările CSEC¹² privind știința deschisă și integritatea, inclusiv de cheștiunea practicilor legate de edițiile preliminare, și INVITĂ statele membre să sprijine organizațiile de cercetare în elaborarea unor orientări coerente cu privire la această problemă;

III. Dezvoltarea multilingvismului pentru publicațiile științifice europene

27. SUBLINIAZĂ că unul dintre principalele obiective ale științei deschise este de a spori diseminarea și impactul rezultatelor cercetării științifice; IA ACT de faptul că limba engleză a devenit *lingua franca* pentru colaborarea științifică transfrontalieră internațională și pentru comunicare în cadrul multor comunități științifice; CONSIDERĂ că implicarea publicului din afara mediului universitar poate necesita formate de publicare specifice, redactate într-un limbaj mai puțin tehnic, și RECUNOAȘTE rolul important al multilingvismului în contextul comunicării științifice cu societatea, în special la nivel național și regional; în acest sens, SALUTĂ inițiativele de promovare a multilingvismului, cum ar fi Inițiativa de la Helsinki privind multilingvismul în comunicarea științifică¹³;
28. IA ACT de faptul că, în contextul crizei provocate de pandemia de COVID-19, necesitatea de a avea acces la rezultate noi și fiabile ale cercetării a fost fundamentală și că accesul la aceste cunoștințe noi în diferite limbi europene poate contribui la îmbunătățirea diseminării rezultatelor cercetării în mass-media, precum și în rândul organizațiilor publice și private, al specialiștilor publici și privați și al cetățenilor;
29. ESTE DE ACORD că difuzarea pe bază de voluntariat a publicațiilor științifice în mai mult de o limbă nu ar trebui să fie responsabilitatea cercetătorilor individuali și nici să contravină obiceiurilor și tradițiilor cercetătorilor sau necesității de a publica în limbi anume, în funcție de discipline;

¹² Documentul ST 1207/21.

¹³ *Helsinki Initiative on Multilingualism in Scholarly Communication* (Inițiativa de la Helsinki privind multilingvismul în comunicarea științifică), 2019 - doi.org/10.6084/M9.FIGSHARE.7887059.

30. SALUTĂ evoluțiile promițătoare care au apărut recent în domeniul traducerii automate datorită progresului inteligenței artificiale și CONSIDERĂ că traducerea semiautomată a publicațiilor științifice în Europa poate avea un potențial important în ceea ce privește crearea de piețe pentru această nouă tehnologie, fiind, de asemenea, o chestiune importantă legată de suveranitate;
31. INVITĂ Comisia și statele membre să testeze multilingvismul, în mod voluntar;
32. INVITĂ Comisia să informeze Consiliul asupra progreselor înregistrate cu privire la cele trei secțiuni ale prezentelor concluzii până la sfârșitul anului 2023, pentru a evalua necesitatea unor acțiuni suplimentare, dacă este necesar.
-